

**ПРИВАТНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
«ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ»**

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ
«Організація виконання бюджету»
(для бакалаврів)**

МАУП

Київ-2016

Підготовлено професором кафедри обліку і аудиту М.І. Ковалем

Затверджено на засіданні кафедри фінансів і кредиту (протокол № 13 від «26» квітня 2016 р.)

Схвалено Вченою радою Інституту міжнародної економіки і фінансів МАУП (протокол № 8 від «28» квітня 2016 р.)

Коваль М.І. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Організація виконання бюджету» (для бакалаврів). К.: ПрАТ «ВНЗ «МАУП», Вид. дім «Персонал», – 2016. - 27 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, тематичний план, зміст самостійної роботи з дисципліни, питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди з дисципліни, індивідуальні завдання, зміст самостійної роботи, теми рефератів, тестові завдання, список літератури.

МАУП

© ПрАТ «ВНЗ «Міжрегіональна Академія управління персоналом»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Бюджет, бюджетний процес, його окремі стадії та бюджетна політика постійно перебувають у полі зору науковців-аналітиків, адже стан державного бюджету – кращий показник здоров'я економіки країни. У період реформування економіки України та військових дій, нав'язаних країні Російською Федерацією, загострились питання ефективного управління державними коштами та спрямування їх на першочергові соціально-економічні та оборонні потреби держави відповідно до Конституції України. Внаслідок цього, стало очевидним, що існуючий стан справ потребує суттєвих змін у сфері організації виконання бюджету. Виникла нагальна необхідність удосконалення процесу управління державними фінансами, упорядкування системи державних закупівель, пошуку нових організаційних форм касового виконання бюджету. В умовах України, яка продовжує знаходитися у стані формування економіки ринкового типу і одночасно в стані гібридної війни з агресором, вирішення даної проблеми важливе як з теоретичного, так і з практичного боку.

Даний курс корелюється з курсами “Облік у бюджетних установах”, “Бюджетний менеджмент”, “Фінанси”, “Бюджетна система і бюджетний облік”, “Державні фінанси”, “Фінансове право”, “Основи казначейської справи” тощо. У той же час проблематика курсу дає можливість розглядати його як окремий спецкурс.

Метою вивчення дисципліни є глибоке ознайомлення студентів зі складом і структурою державного бюджету, причинами виникнення бюджетного дефіциту, державного боргу, організацією виконання бюджетів різних рівнів, побудованої з урахуванням змін, викликаних існуючими геополітичними та економічними умовами.

Основним завданням вивчення дисципліни є формування знань про побудову і функціонування державного бюджету, вивчення питань реформування бюджетного процесу в Україні, розгляд організаційних змін,

пов'язаних із децентралізацією бюджетних витрат, а також із продовженням впровадження нового фінансового інституту – державного казначейства. Казначейська система виконання Державного бюджету в Україні набуває нових якісних змін і формує відповідні якісні зміни у бюджетному процесі України. Проблеми розвитку державного казначейства також є предметом обговорення в даному курсі.

Самостійна робота студентів має бути систематичною, послідовною, здійснюватися з використанням методико-технологічних прийомів та принципів, що дасть можливість студенту більш досконало опанувати предмет курсу. Перед усім студент має усвідомити теоретичну та практичну значимість дисципліни; детально ознайомитися із найважливішими розділами курсу; усвідомити, що всі теми курсу взаємопов'язані між собою.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни «Організація виконання бюджету» містять тематичний зміст дисципліни з окремим виділенням питань, розгляд яких не передбачено планами лекційних занять; індивідуальні завдання: ключові терміни; запитання і завдання для самостійного повторення студентами матеріалу та самоперевірки знань з дисципліни; теми рефератів; методичні вказівки до виконання контрольної роботи та теми контрольних робіт (для студентів заочної форми навчання); список рекомендованої літератури.

МАУП

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

З ДИСЦИПЛІНИ «ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

№ п/п	Назва змістового модуля і теми
1	2
Змістовий модуль I. Загальна характеристика та економічна сутність державного і місцевих бюджетів	
1	Загальна характеристика державного і місцевих бюджетів України
2	Бюджетний дефіцит і державний борг
3	Бюджетний процес
Змістовий модуль II. Механізм касового виконання бюджетів у розрізі різних моделей та його облік. Зарубіжний досвід	
4	Касове виконання державного бюджету (банківська модель)
5	Касове виконання державного бюджету (казначейська модель)
6	Роль і значення банківської системи в організації виконання державного бюджету
7	Організація бухгалтерського обліку виконання бюджетів за доходами та видатками в органах Державного казначейства України
8	Організація бухгалтерського обліку і звітності в бюджетних установах
9	Зарубіжний досвід організації виконання бюджетів. Порівняльна характеристика бюджетів розвинених країн
10	Захист державних фінансів від злочинних посягань
	Разом годин: 144

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студентів включає завдання різних типів та рівнів складності. Основними формами самостійної роботи студентів у процесі вивчення дисципліни є:

- робота над конспектами лекцій, планами практичних занять;
- вивчення навчального матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, робота з нормативно-правовими актами;
- робота з каталогами бібліотек з метою пошуку необхідної інформації;
- опрацювання матеріалу за першоджерелами – науковою, спеціальною, науковими публікаціями в періодичних виданнях, інформаційно-довідковою літературою;
- конспектування самостійно вивченого матеріалу, підготовка доповідей, рефератів, написання курсових робіт;
- активна участь у практичних заняттях, колоквіумах;
- науково-дослідна робота під час проходження практики та ін.

Під час самостійного опрацювання кожної теми та при підготовці до семінарських занять *важливе значення мають лекції*. Вони дають студентам знання в обсязі, необхідному для подальшого самостійного поглибленого вивчення дисципліни, орієнтують у найбільш раціональному напрямі щодо самостійного опрацювання кожної теми, роз'яснюють найбільш складні поняття та положення. У ході лекції викладачем здійснюються посилання на навчальну, наукову і спеціальну літературу, а також на відповідні нормативно-правові джерела. Ведення конспекту лекції дає можливість студенту уважно проаналізувати лекційний матеріал під час подальшого поглибленого вивчення теми та при підготовці до семінарських і практичних занять. Окремі питання, які розкриті в конспекті лекції в загальному вигляді, та ті, що винесені на самостійне опрацювання, студент повинен опрацювати і засвоїти за *рекомендованими підручниками, навчальними посібниками, нормативно-правовою та довідково-інформаційною літературою*.

Під час роботи з названими джерелами студент повинен ознайомитися з їх змістом та відібрати необхідний для вивчення матеріал (розділи, підрозділи і т.д.). При самостійному вивченні матеріалу за підручниками, навчальними посібниками, науковою та спеціальною літературою необхідно аналізувати прочитане, порівнюючи з прослуханою та законспектованою лекцією, робити логічні висновки, відмічати незрозумілі положення з метою подальшого їх з'ясування на семінарському чи практичному занятті. Тут доцільно виписувати формулювання конкретних положень та визначень іншими авторами. Під час роботи з науковою та спеціальною літературою студент може знайти посилання на додаткові літературні, які не зазначені в списку рекомендованої літератури цього навчально-методичного комплексу. Використання таких додаткових джерел для самостійного поглибленого вивчення матеріалу є важливим, а особливо під час підготовки доповідей та рефератів.

Маючи список літературних джерел, студенту необхідно звернутися до алфавітного каталогу бібліотеки та знайти в ньому каталожну картку з необхідним джерелом і бібліотечним шифром. Якщо ж студент поглиблено вивчає конкретну проблему, готує наукову доповідь, реферат чи курсову роботу і йому не вистачає матеріалу в списку рекомендованої літератури, або йому невідомі реквізити рекомендованих літературних джерел, то необхідно звернутися до систематичного каталогу бібліотеки, в тому числі й до тематичного каталогу публікацій у періодичних виданнях.

Індивідуальна робота студентів сприяє поглибленню знань з дисципліни шляхом творчого пошуку вивчення запропонованої проблеми. З цією метою рекомендується вдало поєднувати теоретичний та практичний матеріал.

У процесі самостійної та індивідуальної роботи студентів доцільно активно використовувати тестові та розрахункові завдання для самоконтролю набутих знань. За результатами самостійного виконання теоретичних завдань визначається рівень засвоєння студентом основних термінів, принципів, показників, методологічних та методичних основ, на яких будується дисципліна.

ЗМІСТ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ДИСЦИПЛІНИ
«ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКОНАННЯ БЮДЖЕТУ»

Змістовий модуль I: Загальна характеристика та економічна сутність державного та місцевих бюджетів України (теми № 1, № 2, № 3)

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Поняття державного бюджету, зв'язок державного бюджету із соціально-економічними процесами, які відбуваються в країні. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетний устрій. Бюджетна класифікація. Бюджетно-податкова політика. Поняття, функції податків, принципи оподаткування. Інші види доходів та джерела їх отримання. Характеристика напрямів витрат держави. Фінансове забезпечення обороноздатності країни. Поняття і види бюджетного дефіциту. Причини утворення бюджетного дефіциту та джерела його фінансування. Поняття і види державного боргу. Характеристика основних концепцій збалансування державного бюджету. Основні фактори росту дефіциту бюджету. Інфляційні і неінфляційні способи фінансування бюджетного дефіциту. Економічні наслідки державного боргу. Гарантії в системі державного боргу. Поняття бюджетного процесу України. Організація складання (підготовки) проекту Закону України «Про Державний бюджет України». Розгляд і затвердження проекту Державного бюджету. Виконання Державного бюджету України. Місцеві бюджети і порядок їх затвердження. Характеристика процесу контролю за виконанням бюджетів. Повноваження органів законодавчої та виконавчої влади в бюджетному процесі.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з тематики модуля.

Мета завдання: опанування студентами теоретичних знань щодо економічної та соціальної сутності державного і місцевих бюджетів України.

Самостійна робота:

- 1) опрацювати нормативно-правові акти з питань функціонування Державного бюджету України;
- 2) підготувати реферат за однією із запропонованих нижче тем;
- 3) виконати тестові завдання.

Теми рефератів

1. Місце та значення державних фінансів у фінансовій системі країни.
2. Казначейська справа та її вплив на основні макроекономічні показники країни.
3. Державний бюджет як основа реалізації ринкових реформ в Україні.
4. Бюджетний дефіцит і профіцит: наслідки і заходи щодо їх скорочення.
5. Державний борг: причини виникнення та наслідки.
6. Бюджетний дефіцит: сутність, причини виникнення, джерела покриття.
7. Система управління державним боргом в Україні.
8. Місце та значення інституту казначейства в системі державних фінансів.
9. Касова реформа в Україні: сутність та наслідки здійснення.
10. Виконання державного бюджету як одна із стадій бюджетного процесу.

Тестові завдання

Тест 1. Одним із перших у світі конституційне визначення державної казни зробив:

- А) Пилип Орлик;
- Б) Ярослав Мудрий;
- В) Павло Скоропадський.

Тест 2. Казначейство як спеціальний урядовий фінансовий орган, який відає касовим виконанням державного бюджету в царській Росії, було засновано у:

- А) 1821 р.;
- Б) 1922 р.;
- В) 1993 р.

Тест 3. Державне казначейство України, що належить до системи органів державної виконавчої влади, діє:

- А) при Міністерстві фінансів України;
- Б) при Верховній Раді;
- В) самостійно.

Тест 4. Начальники управлінь Державного казначейства в областях призначаються на посаду і звільняються з посади:

- А) Кабінетом Міністрів України;
- Б) Міністерством фінансів України;
- В) Головою Державного казначейства України.

Тест 5. Казначейство як державний орган регулює економічні процеси в сфері:

- А) виробничих відносин;
- Б) ринкових відносин;
- В) бюджетних відносин;
- Г) грошових відносин.

Тест 6. За допомогою органів державного казначейства держава має можливість:

- А) оперативно розпоряджатися грошовими ресурсами;
- Б) ефективно їх перерозподіляти;
- В) створювати необхідні доходи і накопичувати фонди для реалізації державних програм і зобов'язань;
- Г) усі відповіді правильні.

Тест 7. До повноважень Державного казначейства України належить:

- А) контроль за дотриманням податкового законодавства;
- Б) контроль за дотриманням бюджетного законодавства;
- В) контроль за цільовим спрямуванням коштів;
- Г) контроль за повнотою та своєчасністю перерахування бюджетних коштів.

Тест 8. Казначейська форма виконання бюджету базується на принципі:

- А) цільового використання бюджетних коштів;
- Б) роботи єдиного казначейського рахунку;
- В) наочності;
- Г) самостійності.

Ключові терміни

Державний бюджет. Бюджетна система. Бюджетний устрій. Бюджетна класифікація. Бюджетно-податкова політика. Види доходів та джерела їх отримання. Витрати держави. Бюджетний дефіцит. Державний борг. Збалансування державного бюджету. Бюджетний процес в Україні. Організація складання (підготовки) проекту державного бюджету. Розгляд і затвердження проекту державного бюджету. Виконання державного бюджету. Принцип децентралізації бюджетного фінансування, його сутність і значення для функціонування органів місцевого самоврядування. Контроль за виконанням державного та місцевих бюджетів.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Державний бюджет України як економічна категорія.
2. Які функції виконує Державний бюджет України?
3. Сутність взаємозв'язку державного бюджету з економічними процесами?
4. На яких принципах ґрунтується бюджетна система України?

5. Що таке бюджетна класифікація?
6. Які розділи входять до бюджетної класифікації?
7. Назвіть основні функції, що виконують податки (податкова система).
8. Розкрийте зміст поняття “бюджетний дефіцит”.
9. Розкрийте зміст поняття “державний борг”, його можливі межі.
10. Взаємозв'язок між бюджетним дефіцитом та державним боргом.
11. Які види бюджетного дефіциту Ви знаєте?
12. Розкрийте сутність трьох основних концепцій збалансування бюджету?
13. Які існують способи фінансування дефіциту державного бюджету?
14. Що таке інфляційний податок і які його наслідки?
15. Які можливі наслідки державного боргу Ви можете назвати?
16. Що собою представляє “ефект витиснення” і які його наслідки?
17. Сутність та характеристика “бюджетного процесу”.
18. Назвіть основні етапи бюджетного процесу.
19. Розкрийте сутність «бюджетної резолюції», а також бюджетної політики.
20. Назвіть основні терміни підготовки проекту Закону про Державний бюджет України.
21. Розкрийте сутність (стадії) “виконання державного бюджету”?
22. Хто з посадових осіб може бути розпорядником бюджетних кредитів?
23. Який існує порядок здійснення контролю за виконанням Державного бюджету України?

Література [2,6,8,13,17,22,40,45]

Змістовий модуль II: Механізм касового виконання бюджетів у розрізі різних моделей та його облік. Зарубіжний досвід (теми № 4, № 5, № 6, № 7, № 8, № 9, № 10).

Зміст матеріалу для самостійного опрацювання

Організація касового виконання бюджету. Види касового виконання бюджету, їх характеристика. Касове виконання державного бюджету за доходами через банківську систему. Здійснення контролю за касовим

виконанням бюджету за доходами. Касове виконання державного бюджету за видатками через банківську систему. Здійснення контролю за касовим виконанням бюджету за видатками. Казначейство в Україні: реальність і перспективи. Завдання та функції Державного казначейства України. Основні принципи функціонування казначейської системи виконання державного бюджету. Поняття єдиного казначейського рахунку; порядок відкриття реєстраційних рахунків підприємств, установ, організацій; бюджетне фінансування через органи державного казначейства. Контроль за використанням бюджетних коштів. Характеристика банківської системи України. Національний банк України і його роль. Кредитно-грошова політика: мета та інструменти здійснення. Взаємозв'язок грошової, бюджетно-податкової та валютної політики. Банки як фінансові посередники; місце уповноважених комерційних банків при казначейській системі виконання державного бюджету за доходами та видатками. Банківські резерви та резервні вимоги. Поняття банківських ризиків.

Зарубіжний досвід виконання бюджетів. Порівняльна характеристика бюджетів розвинених країн. Організація бухгалтерського обліку і звітності в органах державного казначейства та в бюджетних установах.

Захист державних фінансів від злочинних посягань. Основні положення Бюджетного кодексу України.

Індивідуальне завдання

Тип завдання: опрацювання навчально-методичної, монографічної, періодичної та інформаційно-довідкової літератури з тематики модуля.

Мета завдання: опанування студентами теоретичних знань щодо механізмів касового виконання бюджетів у розрізі різних моделей та його обліку.

Самостійна робота:

1) опрацювати нормативно-правові акти з питань касового виконання бюджетів України;

- 2) підготувати реферат за однією із запропонованих нижче тем;
- 3) виконати тестові завдання.

Теми рефератів

1. Уповноважені банки та їх місце у процесі фінансування бюджетних видатків.
2. Єдиний казначейський рахунок — центральний елемент казначейської системи виконання бюджету.
3. Місце та значення реєстраційних рахунків у процесі виконання державного бюджету.
4. Уповноважені банки: їх функції та критерії відбору.
5. Характеристика статей дохідної частини бюджету.
6. Характеристика статей витратної частини бюджету.
7. Роль і значення НБУ у системі управління державними платежами.
8. Види банківських рахунків, їх сутність та призначення при казначейському виконанні бюджетів.
9. Бюджетний кодекс України: практика застосування, проблеми, перспективи удосконалення і децентралізації.

Тестові завдання

Тест 1. Після Жовтневої революції 1917 р. і утворення СРСР касове виконання Державного бюджету здійснювалось:

- А) Міністерством фінансів України;
- Б) Держбанком СРСР;
- В) Державним казначейством України;

Тест 2. За дорученням органів державного казначейства банківською системою здійснюються функції:

- А) акумуляції коштів;
- Б) зберігання та перерахування коштів;

- В) прийому, зберігання та видачі готівки;
- Г) усі відповіді правильні.

Тест 3. Фінансування видатків бюджетних установ здійснюється через:

- А) єдиний казначейський рахунок;
- Б) реєстраційні рахунки;
- В) бюджетні рахунки, що відкриті в банку.

Тест 4. Єдиний казначейський рахунок – це:

- А) сукупність реєстраційних рахунків розпорядників бюджетних коштів;
- Б) сукупність бюджетних рахунків, відкритих на ім'я Міністерства фінансів України;
- В) сукупність бюджетних рахунків, відкритих на ім'я ГУДК і його територіальних органів;
- Г) усі відповіді неправильні.

Тест 5. Головні розпорядники коштів – це:

- А) керівники органів виконавчої влади;
- Б) керівники підприємств;
- В) міністри;
- Г) керівники бюджетних установ.

Тест 6. Розрахункові документи на оплату бюджетних рахунків оформлює:

- А) управління бухобліку та звітності;
- Б) головний розпорядник коштів;
- В) управління оперативно-касового планування видатків;
- Г) операційно-контрольне управління.

Тест 7. Попередній контроль здійснюється на стадії:

- А) прийняття зобов'язань;

- Б) оплати платежу;
- В) після здійснення видатків.

Тест 8. Зовнішній фінансовий контроль в Україні здійснюють:

- А) Рахункова палата України;
- Б) Державне казначейство України;
- В) аудиторські фірми;
- Г) Міністерство фінансів України;
- Д) усі відповіді вірні.

Ключові терміни

Касове виконання бюджету. Касове виконання бюджету за доходами через банківську систему. Касове виконання бюджету за видатками через банківську систему. Казначейство. Єдиний казначейський рахунок. Бюджетне фінансування через органи державного казначейства. Банківська система України. Національний банк України. Кредитно-грошова політика. Банки як фінансові посередники. Уповноважені комерційні банки. Банківські резерви. Резервні вимоги. Банківські ризики. Бюджетний кодекс України. Зарубіжний досвід виконання бюджету. Захист державних фінансів.

Питання для самоконтролю і самоперевірки знань та співбесіди

1. Які системи касового виконання бюджету існують у світовій практиці?
2. У чому полягає принципова відмінність казначейської системи касового виконання бюджету від банківської системи?
3. Яким чином здійснюється касове виконання державного бюджету за доходами через банківську систему?
4. Яким чином здійснюється касове виконання державного бюджету за видатками через банківську систему?
5. Які завдання та функції виконує Державне казначейство України?
6. Які функції виконує Міністерство фінансів України?

7. Розкрийте сутність принципу єдності каси?
8. Розкрийте сутність і призначення єдиного казначейського рахунка.
9. Розкрийте сутність і призначення реєстраційних рахунків.
10. Яким чином здійснюється бюджетне фінансування через систему органів державного казначейства?
11. Які органи здійснюють державний фінансовий контроль за використанням бюджетних коштів в Україні?
12. Яким чином здійснюється бюджетне регулювання в розвинених країнах?
13. Які методи і види фінансового контролю існують? Розкрийте їхній зміст.
14. Визначте взаємозв'язок між функціонуванням банківської системи і виконанням державного бюджету.
15. Дайте характеристику уповноваженому банку та визначте його місце у процесі виконання державного бюджету.
16. Дайте характеристику бюджетного процесу в США. Федеральна Резервна система і її роль.
17. Дайте характеристику бюджетного процесу в Німеччині, Росії.
18. Яким чином здійснюється бюджетне регулювання в розвинених країнах?

Література [2,6,8,13,17,22,40,45]

ЗМІСТ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Загальна характеристика та економічна сутність державного і місцевих бюджетів

Тема 1. Загальна характеристика державного і місцевих бюджетів

України

Семінар з основних питань теми 1

План

1. Поняття державного і місцевого бюджетів, зв'язок державного і місцевих бюджетів із соціально-економічними процесами, які відбуваються в країні.
2. Принципи побудови бюджетної системи. Бюджетний устрій. Бюджетна класифікація. Зведений бюджет України.

3. Бюджетно-податкова політика. Поняття, функції податків, принципи оподаткування. Інші види доходів та джерела їх отримання.
4. Характеристика напрямів витрат держави. Складові частини бюджету: загальний та спеціальний фонди.
5. Фінансове забезпечення обороноздатності країни.

Література [1-7,20,21,25,26,28,30,33-35,37]

Тема 2. Бюджетний дефіцит і державний борг

Семінар з основних питань теми 2

План

1. Поняття і види бюджетного дефіциту. Причини утворення бюджетного дефіциту та джерела його фінансування.
2. Поняття і види державного боргу. Характеристика основних концепцій збалансування державного бюджету.
3. Основні фактори росту дефіциту бюджету. Інфляційні і неінфляційні способи фінансування бюджетного дефіциту.
4. Економічні наслідки державного боргу. Гарантії в системі державного боргу.
5. Управління державним боргом.

Література [2-6,10,11,21,26,28,33-35,37]

Тема 3. Бюджетний процес

Семінар з основних питань теми 3

План

1. Поняття бюджетного процесу України, його учасники.
2. Застосування програмно-цільового методу в бюджетному процесі.
3. Організація складання (підготовки) проекту Закону України про Державний бюджет України. Розгляд і затвердження проекту Державного бюджету України.

4. Виконання Державного бюджету України. Характеристика процесу контролю за виконанням бюджету.
5. Звіт про виконання бюджету: підготовка, розгляд, затвердження.
6. Повноваження органів законодавчої і виконавчої влади в бюджетному процесі.
7. Доступність інформації про бюджет для громадськості.

Література [1-9, 25,30,31,33-35,37]

Змістовий модуль 2. Механізм касового виконання бюджету у розрізі різних моделей та його облік. Зарубіжний досвід

Тема 4. Касове виконання державного бюджету (банківська модель)

Семінар з основних питань теми 4

План

1. Загальні принципи виконання державного та місцевих бюджетів в Україні.
2. Організація касового виконання бюджету. Види касового виконання бюджету, їх характеристика.
3. Касове виконання державного бюджету за доходами через банківську систему.
4. Здійснення контролю за касовим виконанням бюджету за доходами.
5. Касове виконання державного бюджету за видатками через банківську систему.
6. Здійснення контролю за касовим виконанням бюджету за доходами та за видатками.

Література [2,5,6,7,11-13,15,17,24,26,27,35-39,41,43]

Тема 5. Касове виконання державного бюджету (казначейська модель)

Семінар з основних питань теми 5

План

1. Казначейство в Україні: організаційна структура, завдання і функції.
2. Основні принципи функціонування казначейської системи виконання державного бюджету.

3. Поняття єдиного казначейського рахунку та управління ним; порядок відкриття реєстраційних рахунків підприємств, установ, організацій.
4. Бюджетне фінансування через органи державного казначейства.
5. Контроль за використанням бюджетних коштів.

Література [2,5,11-15,17,18,23-25,28,29,32,35-39,41,44,45]

Тема 6. Роль і значення банківської системи в організації виконання державного бюджету

Семінар з основних питань теми 6

План

1. Характеристика банківської системи України. Національний банк України: функції та керівні органи. Грошово-кредитна політика: її сутність, мета та інструменти здійснення. Взаємозв'язок і взаємодія грошової, бюджетно-податкової та валютної політики.
2. Банки як фінансові посередники; місце НБУ та уповноважених комерційних банків при казначейській системі виконання державного бюджету за доходами та видатками.
3. Банківські резерви та резервні вимоги. Поняття банківських ризиків.
4. Центральні банки і грошова система США (Федеральна резервна система).

Література [1,2,11,12,24,27,35-37,43]

Тема 7. Організація бухгалтерського обліку виконання бюджетів за доходами та видатками в органах Державного казначейства України

Семінар з основних питань теми 7

План

1. Облікова політика Державного казначейства України.
2. План рахунків як спосіб відображення в обліку операцій з виконання бюджетів, його структура та побудова.
3. Організація бухгалтерського обліку операцій з виконання бюджетів за доходами.

4. Організація бухгалтерського обліку операцій з виконання бюджетів за видатками.

Література [2,13,14,22,23,29,32,35,41,44,45]

Тема 8. Організація бухгалтерського обліку і звітності в бюджетних установах

Семінар з основних питань теми 8

План

1. Основні завдання організації бухгалтерського обліку в бюджетних установах.
2. Нормативно-правова база державного регулювання бухгалтерського обліку.
3. План рахунків бухгалтерського обліку в бюджетних установах (організаціях).
4. Фінансова звітність бюджетних установ (організацій).

Література [2,17-21,23,25,35]

Тема 9. Порівняльна характеристика бюджетів розвинених країн. Зарубіжний досвід організації виконання бюджетів

Семінар з основних питань теми 9

План

1. Соціально-економічна сутність бюджетів розвинених країн, застосування спеціальних технологій бюджетування в організації бюджетного процесу США, Канади, Німеччини та інших.
2. Федеральний бюджетний процес у США, особливості функціонування бюджетної системи в США. Класифікація федеральних доходів та витрат. Характеристика Федеральної бюджетної системи.
3. Особливості функціонування бюджетних систем у Великій Британії та Франції.
4. Основні принципи бюджетної системи Німеччини. Парламентський бюджетний контроль у Німеччині.
5. Характеристика бюджетної політики Росії.

Література [1-3,16,24,26,30,35,37]

Тема 10. Захист державних фінансів від злочинних посягань

Семінар з основних питань теми 10

План

1. Поняття і сутність бюджетних правопорушень та економічних злочинів.
2. Характеристика економічних (фінансових) злочинів та їх види.
3. Характеристика злочинів, пов'язаних із шахрайством, проти державних фінансових установ.
4. Комп'ютерне (або кібер-) шахрайство у банківській та інших сферах.
5. Особливості суб'єкта фінансових злочинів та характеристика основних методів їх розслідування.
6. Роль державного економічного (фінансового) контролю та недержавних форм контролю у виявленні правопорушень та їх профілактиці.

Література [1,2,4,5-10,13,16,25,30,31,33,35,37,42]

МАУП

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

ОСНОВНА

1. *Конституція України*, прийнята Верховною Радою України в 1996 році (із змінами і доповненнями).
2. *Бюджетний кодекс України* від 8 липня 2010 року № 2456 –VI.
3. *Податковий кодекс України* від 2 грудня 2010 року.
4. *Кримінальний кодекс України*.
5. *Закон України «Про Державний бюджет України на 2012 рік»*.
6. *Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні»* від 21.05.1997 року, № 280/97-ВР (із змінами та доповненнями, внесеними станом на 1 липня 2010 року).
7. *Закон України «Про місцеві державні адміністрації»* від 09.04.1999 року № 586 – XIV(із змінами та доповненнями , внесеними станом на 1 липня 2010 року).
8. *Закон України «Про Рахункову палату»* від 11.07.1996 року № 315/96 – ВР (із змінами та доповненнями, внесеними станом на 1 червня 2010 року).
9. *Положення про Міністерство доходів і зборів України*, затверджене указом Президента України від 18 березня 2013 року № 141/2013.
10. *Положення про Державну фінансову інспекцію України*, затверджене указом Президента України від 23 квітня 2011 року № 499/2011.
11. *Закон України «Про Національний банк України»* від 20 травня 1999 року № 679 - XIV(із змінами і доповненнями , внесеними до 20 жовтня 2010 року).
12. *Закон України « Про банки і банківську діяльність»* від 7 грудня 2001 року № 2121-III (із змінами і доповненнями, внесеними до 1 червня 2010 року).
13. *Постанова Кабінету Міністрів України* від 21 грудня 2005 року № 1232 «Положення про Державне Казначейство України».
14. *Постанова Кабінету Міністрів України* від 27 грудня 2006 року № 1837 « Про затвердження положення про Міністерство фінансів України».
15. *Постанова Кабінету Міністрів України* від 27 червня 2007року № 884 « Про затвердження Положення про Головне контрольно-ревізійне управління

України» (із змінами і доповненнями, внесеними постановою Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2008 року № 1053).

16. *Постанова* Кабінету Міністрів України від 24 липня 2003 року № 1156 «Про стратегію розвитку системи державного фінансового контролю, що здійснюється органами виконавчої влади».

17. *Порядок* відкриття рахунків у національній валюті в органах Державного Казначейства, затверджений наказом Державного казначейства України від 02.12.2002р. № 221 та зареєстрований в Міністерстві юстиції України 17.12.2002р. № 976/7264.

18. *Наказ* Міністерства фінансів України та Головного управління Державного казначейства України від 10 грудня 1999 року № 114 « Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ та Порядку застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ».

19. *Порядок* застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України та Головного управління Державного казначейства України від 10 грудня 1999 року № 114. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 20 грудня 1999 року № 890/4183.

20. *План* рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, затверджений наказом Міністерства фінансів України та Головного управління Державного казначейства України від 10 грудня 1999 року № 114.

21. *Інструкція* про кореспонденцію субрахунків бухгалтерського обліку для відображення основних господарських операцій бюджетних установ, затверджена наказом Головного управління Державного казначейства України від 10 липня 2000 року № 61. Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14 серпня 2000 року № 497/4718.

22. *План* рахунків бухгалтерського обліку виконання державного та місцевих бюджетів, затверджена наказом Державного казначейства України від 28 листопада 2000 року № 119.

23. *Наказ* Міністерства фінансів України від 27 грудня 2001 року № 604 « Про бюджетну класифікацію та її запровадження»

24. *Адамик Б.Л.* Національний банк і грошово-кредитна політика: Навч.-метод. посіб. / Укоопспілка; Львівська комерційна академія /В.С. Загорський(уклад.). – Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2003. – 180с.
25. *В.Т. Александров, О.І. Ворона, П.К. Германчук, та ін.* Планування, облік, звітність, контроль в бюджетних установах, державне замовлення та державні закупівлі. - Київ: НВП «АВТ», 2004. – 528с.(Інтегрований навчально-атестаційний комплекс).
26. *Вахненко Т.П.* Зовнішні боргові зобов'язання у системі світових фінансово-економічних відносин. / Т.П. Вахненко: Інститут економіки та прогнозування НАН України. – К.: Фенікс, 2006.- 536 с.
27. *Вешкін Ю.Г., Авагян Г.Л.* Банковские системы зарубежных стран: Курс лекций: Учеб. пособие для студ., обучающихся по спец. «Финансы и кредит», «Мировая экономика». – М.: Экономистъ, 2004. – 399с.
28. *Галушка Є.О., Охримовський О.В., Хижняк Й.С. та ін.* Казначейська справа: підручник. – Чернівці: Книги - ХХІ, 2008. – 464с.
29. *Данілов О.Д., Лісничук О.А., Осипчук Л.Л. та ін.* /за редакцією Стовбчатого А.М. Казначейська справа в Україні. - К: «Видавничий дім «Комп'ютерпрес», 2007. – 316 с.
30. *Єпіфанов А.О., Сало І.В., Д'яконова І.І.* Бюджет і фінансова політика України. - К.:Наук. думка, 1997. – 304с.
31. *Звіт КРУ щодо Тимошенко.* Текст документа. Економічна правда. <http://www.epravda.com.ua/publications/2010/10/2/253078/>.
32. *Казначейська система виконання бюджету: Підручник/С.О. Булгакова, Н.В. Базанова, Л.В. Єрмоленко, Н.І. Сушко, О.О. Чечуліна, Т.А. Шаповал, Н.П. Шульга.* - К.:держ. торг. –екон. ун-т, 2000.
33. *Карлін М.І.* Бюджетна система України: Навч.посіб. - К.: Знання, 2008. – 428с.

Додаткова

34. *Коваль М.І.* Методологічні проблеми організаційно-технічного забезпечення аналізу та експертизи державного бюджету в умовах

функціонування АІАС «Держбюджет». Наукові праці МАУП / Редкол. В.Б. Захожай (голов.ред.) та ін. - К: ДП «Видавничий дім «Персонал», 2009. – Вип. 3(22) – 256с.

35. *Коваль М.І., Назаренко О.М., Коваль О.М.* Організація виконання бюджету: Навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл./ М.І. Коваль, О.М. Назаренко, О.М. Коваль.- 2-ге вид. допов. - К.: ДП «Вид. дім» «Персонал», 2016. – 374 с.

36. *Костюченко О.А.* Банківське право України. Банківська система. Національний банк. Комерційні банки. Розрахунки і кредитування. Ринок цінних паперів. Національне валютне законодавство. Банківські системи зарубіжних країн. Інститут банківської таємниці: Підручник. – 4-е вид. – К.: А.С.К., 2006. – 624с.

37. *Осипчук Л.Л.* Організація виконання бюджету (економіко-правовий аспект): Курс лекцій. К.: МАУП. 1999.

38. *Петрашко П.Г.* Казначейська справа. У 2 т./ За ред. О.О. Чечуліна, В.Т. Александрова, С.О. Булгакова, К.М. Орденський, О.І. Назарчука, Н.І. Сушко. - т.1.- К.: НВП «АВТ», 2004. – 288с.

39. *Петрашко П.Г.* Казначейська справа. У 2 т./ За ред. О.О. Чечуліна, В.Т. Александрова, С.О. Булгакова, К.М. Орденський, О.І. Назарчука, Н.І. Сушко. - т.1.- К.: НВП «АВТ», 2004. – 496 с.

40. *Фінанси: Підручник/за ред.. С.І. Юрія, В.М. Федосова.-* К.: Знання, 2008. – 611с.

41. *Форкун І.В., Шацька В.М., Фролова Н.Л.* Основи казначейської справи: Навч. Посібник. - Львів:Новий світ – 2000, 2006.- 516с.

42. *Фінанси (теоретичні основи): Підручник/ М.В. Грідчіна, В.Б. Захожай, Л.Л. Осипчук та ін.; Під кер-вом і за наук. ред.. М.В. Грідчіної, В.Б. Захожая. –* 2-ге вид., випр. і допов. – К.: МАУП, 2007, - 312с.

43. *Центральний банк і грошово-кредитна політика: Навч.-метод. Посіб./ Укоопспілка; Львівська комерційна академія /В.С. Загорський (уклад.). –* Л.: Видавництво Львівської комерційної академії, 2003. – 180с.

44. *Юрій С.І., Стоян В.І., Даневич О.С.* Казначейська система: Підручник. –2-

ге вид. змін. й доп. - Тернопіль: Карт – бланш, 2006. – 818с.

45. *Юрій С.І., Стоян В.І., Мац М.Й.* Казначейська система: Підручник. – Тернопіль: Карт – бланш, 2008. – 590 с.

